

takozik ki azonban e korban a nyomdászvilág sajátos céhélete. A hanyatlás szomorú tünetei jellemzik a XVIII. századot is, melyről szerző a negyedik könyvben ad jellemző képet. A nyomdásztechnika ezidőben a litográfia és stereotípia útján mutat haladást, de figyelmet érdemel ezek mellett a mai betűpontrendszer egységesítő rendszereinek kialakulása is. Sokatigérő módon fejlődik mellettük az egyre erősödő napisajtó és könyvkereskedelem. A köteteket jól megválasztott illusztrációk teszik érthetőbbé.

DR. NYIREŐ ISTVÁN.

Szentiványi Róbert. *Az ABC keletkezése.* Budapest, 1927.
Élet irod. és nyomdai r.-t. Szerző kiadása. (89 l.+1 m.)

Az írástörténetben feltűnően szegény szakirodalmunk gondosan megírt, alapos munkával lett gazdagabb. Szerző a legújabb külföldi ásatások eredményeit feldolgozva kíséri végig az írás fejlődéstörténetét eredetének első nyomaitól kezdve. Sorra veszi az észak-szémi írásemlékeket, az akkad, hattai, krétai, ciprusi ősrásokat, az egyiptomiak írásfajait, a sinai ősfeliratokat, végül a görög és latin írást, melyek egymásra hatását és átszarmazását táblázaton is érdekesen szemlélteti. Bár a legrégebb és időszereleg meghatározható egyiptomi írásemlékek a Kr. e. V. évezredbe nyúlnak vissza a mai betűírás közvetlenebb őseit szerzőnk a sinai félsziget bányáiban talált és az egyiptomi hieroglifokhoz közelálló sémi képirásban keresi, mely az egykorú akkad képirástól eltér és a Kr. e. II. évezred első feléből származik. Ez az írás, amelyhez hasonló az évezred második felében Föniciában volt használatos, rokonságot tart a kanaáni, moabita, valamint aram írásokkal is. A hasonlóság azonban nem az írásjelek formájában, hanem inkább abban nyilvánul, hogy az egyiptomi fogalmi és szójeleken kívül 24 mássalhangzót használ. Rokonságot tartanak továbbá az észak-szémi írások a krétai írással is és pedig alaki tekintetben.

Ezért az észak-szémi írás eredete valószínűleg kettős irányba vezethető vissza. És pedig az egyiptomiaktól az eszmét és anyagot, a krétaiaktól pedig a formát vehette át.

Az így kialakult írásrendszernek később Kanaán és Fönícia az egyes betűk célszerűbb alakjának, illetve a betűrendnek a végleges megállapításában voltak segítségére. Majd a görög kultúra pótolta az utolsó hiányokat is a magánhangzók ábrázolásával.

DR. NYIREŐ ISTVÁN.